

Deloitte

TIMRÅ KOMMUN
Kommunledningskontoret

2017 -04- 1 1

Dnr.

Dpi.

Granskning av investeringsprocessen

Timrå kommun

Kommunstyrelsen

Kultur- och tekniknämnden

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
2. Granskningsresultat	4
3. Bedömning och rekommendationer	7

Sammanfattning

Uppdrag och bakgrund

Planering och beslut om investeringar kan vara resurs- och kapitalkrävande. Det är viktigt att kommunen har en fungerande rutin för hela investeringsprocessen.

Syfte

Syftet med granskningen har varit att undersöka förutsättningarna för en ändamålsenlig investeringsprocess.

Revisionskriterier

I den här granskningen har revisionskriterierna huvudsakligen utgjorts av kommunallagen 6 kap 4 §, 7 §, 3 kap 13-15 §§.

Svar på syfte och revisionsfrågor

Sammantaget bedömer vi att kommunens investeringsprocess fungerar på ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen i uppföljningsfasen bör stärkas.

Rekommendationer

Efter genomförd granskning rekommenderar vi att

- kommunstyrelsen tar fram riktlinjer för en mer detaljerad uppföljning av investeringsprojekt där det framgår vilket underlag som ska förberedas och presenteras vid varje uppföljningstillfälle
- nämnden ger anvisningar kring utformning av projektrapporter så att uppföljningen kan göras på samma

detaljnivå som investeringskalkylen, där det framgår budget, utfall och prognos vid projektavslut.

DELOITTE AB

Timrå 2017-01-08

Marianne Harr

Certifierad kommunal revisor

Anna Sundholm

Auktoriserad revisor

1. Inledning

1.1. Uppdrag och bakgrund

Planering och beslut om investeringar kan vara resurs- och kapitalkrävande. Det är viktigt att kommunen har en fungerande rutin för hela investeringsprocessen.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att undersöka förutsättningarna för en ändamålsenlig investeringsprocess.

Underliggande frågor:

- Finns ändamålsenliga riktlinjer?
- Är beslutsgången tydlig?
- Vilka undelag finns för investeringsbeslut?
- Hur sker uppföljning/utvärdering av genomförd investering?

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterierna är de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

I denna granskning har revisionskriterierna huvudsakligen utgjorts av kommunalagen 6 kap 4 §, 7 §, 3 kap 13-15 §§.

1.4. Metod

Granskningen har genomförts med följande metod:

- Kartläggning genom studier av dokument och intervjuer med berörda tjänstemän. Inför intervjuer har frågeformulär sänts ut och besvarats av kommunchef, ekonomichef och förvaltningschef kultur- och teknikförvaltningen.
- Faktakontroller genom granskning av ett investeringsprojekt år 2016.

Intervjuade personer har sakgranskat rapporten.

2. Granskningsresultat

2.1. Riktlinjer

Övergripande styrdokument för investeringar är den årliga budgeten¹ där investeringsnivåer fastställs per nämnd. Kultur- och tekniknämnden svarar för huvuddelen av kommunens investeringsverksamhet. Följande kriterier är styrande för budgeten:

- investera minst i samma takt som årets avskrivningar
- minst att 90% av underhållsplanen för respektive år ska genomföras

I fastställda styrningsregler² har en investering definierats som en anläggningstillgång vars utgifter ska aktiveras i balansräkningen. Den beloppsgräns som gäller är att utgiften ska uppgå till minst två basbelopp och ha en livslängd på minst tre år. Det kan handla om fastigheter, anläggningar, inventarier och fordon. Kommunfullmäktige fastställer investeringsnivån per nämnd. Om investeringsnivån har beslutats per objekt kan nämnd inte flytta investeringsmedel mellan objekten utan godkännande av KF.

Styrningsreglerna är publicerade på intranätet och är kända i verksamheten.

2.2. Beslut om investeringar

Beslut om investeringsbudget tas när KF fattar beslut om budgeten. Till budgetberedningen ska nämnden överlämna handlingar om tidplan, investeringsutgifter, ev bidrag, effekter på driftsnetto, beskrivningar och syfte med investeringen, ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser om

investeringen inte genomförs och om nämnden lämnat in begäran om investeringsbudget tidigare ska det anges om projektet förändrats på något sätt. En investering får inte påbörjas förrän KF har fattat beslut om det, avtal med entreprenör och avtal med utomstående intressenter slutits av behörig instans.

För kultur- och tekniknämnden lämnas förslag från förvaltningen som därefter beslutar om det förslag som lämnas vidare till budgetberedningen. Utifrån budgetberedningens förslag tas beslut i fullmäktige om den ram som nämnden har att förfoga över.

Förvaltningen har med hjälp av externa experter kartlagt underhållsbehovet för gator, vägar, broar, fastigheter och maskiner i kommunen. Utifrån den kartläggningen har en 10-årig underhållsplan upprättats och hålls aktuell, som grund för de årliga investeringsbudgetarna.

Till förslaget i budgetberedningen upprättar förvaltningen investeringskalkyler för de investeringar som tagits med. Förvaltningschefen kommunicerar beslutad ram till ansvariga för de olika områdena som sedan är ansvariga att planera och genomföra årets investeringar.

Efter budgetbeslut är nämnd ansvarig att genomföra investeringarna som följs upp vid tertial, delår och helår i enlighet med riktlinjerna.

Kommunens totala investeringsbudget för 2016 uppgår till 59,2 Mkr. För kultur- och tekniknämnden uppgår den till 50,6 Mkr inkl tilläggsbudget på 10,8 Mkr, se detaljer i tabell nedan.

¹ Budget och verksamhetsplan, KF 2015-11-30 § 173.

² Styrningsregler för Timrå kommun, KF 2016-02-29 § 11.

Investeringsbudget för kultur- och tekniknämnden

År	2016		2015		2014	
	Budget	Prognos	Budget	Utfall	Budget	Utfall
Söråkers skola etapp 2	20,2	20,2				
Ala skola etapp 2	13,6	14,1				
Grönare Sörberge	1,5	0,2				
Utemiljö Bergeforsens skola m m	0,7	0,7				
Y-et och miljön omkring	2,0	1,2				
Larm Böle skola	0,6	0,8				
Tak Timrå Ridstadion	0,6	0,4				
Ombyggnad tennishallen	0,7	0,5				
Investeringspott	10,7	11,0				
Summa	50,6	49,1	75,3	63,0	64,0	59,3

* Prognos enligt delårsrapport 2016-08-31

För 2014 var det ett större projekt som inte genomfördes och som flyttades till 2015 genom tilläggsbudget. För 2015 var det främst projekten på Ala skola och Söråkers skola som inte var klar. KF beslutade i juni 2015 att nämnden har rätt att omfördela befintliga projektmedel och omprioritera investeringsprojekten inom lagd ram för året. Beslut om tilläggsbudget 2016 togs av KF för oavslutade projekt 2015.

2.3. Beslut om genomförande

Beslut om genomförande tas genom att investeringsbudgeten har beslutats i KF. Under hösten, året innan budgetår, när förvaltningen får indikationer på vilka investeringar som är aktuella så påbörjas upphandlingsarbetet. Förvaltningschefen driver processerna och uppdrar åt sina enhetschefer att sätta

igång. Av investeringsbudgeten framgår prioriteringsordningen.

För att kvalitetssäkra kommunens upphandlingar ska upphandlingsenheten alltid vara delaktig. Det gäller inte vid avrop från ramavtal eller enskilda direktupphandlingar till mindre värde.

2.4. Återrapportering i nämnd

Förvaltningschef och ekonom rapporterar pågående projekt och uppföljning av investeringsbudgeten till nämnden varje månad. Rapporteringen som görs muntligt beskriver i löpande text hur investeringsverksamheten går. Det är ingen detaljerad återrapportering löpande på projektnivå budget mot utfall. Vid större projekt så bjuds nämnden in att besöka projektet för en visning och vid slutredovisning så redovisas utfall mot budget.

I samband på delårs- och årsbokslut upprättas en mer detaljerad avstämning och tabell över den beslutade investeringsbudgeten i jämförelse med genomförda projekt.

Om det blir en förskjutning av investeringsprojekt i tiden så ska de hanteras med en kompletteringsbudget enligt anvisningar i styrningsreglerna.

2.5. Resultat granskning investeringsprojekt

I samband med vår kartläggning har ett stickprov gjorts på ett investeringsprojekt som pågått under 2016. Med utgångspunkt från kultur- och tekniknämndens anläggningsregister per 30 november valdes ett projekt, Söråkers skola, slumpmässigt ut. För denna kontrollerades att:

- projektet ingår i investeringsbudgeten 2016
- investeringskalkyl finns upprättad
- det finns en projektredovisning som möjliggör uppföljning
- återrapportering om utfall görs till nämnden

Resultatet från stickprovet visar att nämnden har genomfört projekt i enlighet med kommunens riktlinjer.

3. Bedömning och rekommendationer

Förutsättningar för en ändamålsenligt investeringprocess finns genom fastställda riktlinjer för investeringar i kommunen. Investeringsbudgeten är styrande dokument för investeringar och i och med beslutet om årlig budget fattas beslut om årets investeringar. Den kartläggning av underhållsbehovet som gjorts i en 10-års underhållsplan som hålls aktuell bedöms verksamheten ha ett bra underlag för att upprätta relevanta investeringsbudgetar.

Kultur- och tekniknämnden följer investeringsverksamheten via rapporteringen på nämndsmöten. Uppföljningen är mycket kort och endast med ord. Verksamheten saknar projektrapporter som enkelt ger en överblick över det ekonomiska utfallet för projekten. Genom att utforma projektrapporter och dokumentera hur åiterrapporteringen ska göras skulle nämnden snabbare kunna agera om åtgärder skulle behöva vidtas vid t ex budgetöverskridande eller att investeringar inte blir genomförda.

Sammantaget bedömer vi dock att kommunens investeringprocess bedrivs på ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen i uppföljningsfasen bör stärkas.

3.1. Rekommendationer

Efter genomförd granskning rekommenderar vi att:

- kommunstyrelsen tar fram riktlinjer för en mer detaljerad uppföljning av investeringsprojekt där det framgår vilket underlag som ska förberedas och presenteras vid varje uppföljningstillfälle

- nämnden ger anvisningar kring utformning av projektrapporter så att uppföljningen kan göras på samma detaljnivå som investeringskalkylen, där det framgår budget, utfall och prognos vid projektavslut.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related companies. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of the legal structure of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries and territories, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte's more than 225,000 professionals are committed to making an impact that matters.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.